

kæmpet sig, og som de derfor ogsaa kunde forkynde for andre, saaledes at de kunde vinde Hjerter og Øren for, hvad de havde at sige, der gjorde, at deres Arbejde i det danske Skole- og Kirkeliv satte de Frugter, som vi alle kender noget til, og som ogsaa har vakt Opmærksomhed hos dem, der ellers støtter sig til de ny-europæiske Skoletanker. Men det vil let ses, at det Grundlag, hvorpaa de to Mænd kæmper, er i alle Maader forskelligt fra det Grundlag, som de ny-europæiske Skoletanker gaar ud fra med denne Dagsorden: Psykologi og Psykotechnik, og hvad andet der nu maatte staa derpaa, og det staar ganske i Modsætning til det, det ærede Medlem Hr. Vilhelm Rasmussen har gjort sig til en Ære at rejse Landet rundt og fortælle dem, som vil høre det, at han gaar ud fra Forudsætningsløsheden, og fra Forudsætningsløsheden byggede han saa logisk op det, der skulde komme frem. Ja, det kan være meget godt med Forudsætningsløsheden, men det er ikke Grundtvigs og Kolds Grundsætninger, og det var det, jeg gerne vilde gøre opmærksom paa, at naar de i den Grad er i Modsætning til det, som var Grundtankerne hos Grundtvig og Kold, det, som var Nerven i deres Virksomhed, det, som gjorde, at de kunde fange Folks Hjerter og Øren og deres Virksomhed sætte Frugt, naar de er i den Grad i Modsætning til alt dette, kan det ikke nytte at komme og sige, at de paa visse Punkter er i Overensstemmelse med Grundtvig og Kold. Naar de, der hylder de ny-europæiske Skoletanker, er danske Mænd ligesom Grundtvig og Kold, saa skulde det da være sært, om det ikke skulde medføre, at de ogsaa paa visse Omraader kom til at tænke de samme Tanker. Men een Ting er, hvad der saadan tilfældigt kan falde for, en anden Ting er, hvad der er det bærende i Menneskets Gerning. Og jeg vil indtil videre tro, at jeg har Ret, naar jeg siger, at det, der var det bærende for Grundtvig og Kold — og det har jeg her karakteriseret ganske kort —, saavist ikke er det bærende for det ærede Medlem Hr. Vilhelm Rasmussen og de tre andre gode Navne, som har været med til at lægge denne Plan for Undervisningen. Der er ogsaa den Forskel, at da Grundtvig og Kold havde vundet denne Overbevisning, som jeg nævnte før, satte de alt ind paa at forkynde den aabent, og de rendte ikke og tiggede Staten om Hjælp. I den Henseende er der ogsaa en Forskel, for det ærede Medlem Hr. Vilhelm Rasmussen har

saa travlt med at faa Bevillingen forøget fra Statens Side, og de tre ny-europæiske Pædagoger sidder jo ogsaa hver især og nyder et af Statens Embeder, og saa vil de danne et Kursus paa Lærerhøjskolen, hvor de Elever, de faar ind, skal uddannes, saa de kan være skikkede til at blive Konsulenter, naar den Lov en Gang bliver vedtaget, som indsætter Konsulenterne som fast Led i den danske Skolevirksomhed. Det er altsaa Folk, der baade holder af at have Embeder, at søge om Embeder og at faa dem. Grundtvig nedlagde sit Embede, den Gang det kneb og man ikke vilde lade ham tale frit her i vort Land, og Kold holdt Skole i en Aarrække, uden at han fik nogen Støtte fra nogen Side, det gør jo ogsaa en Forskel. Det er, som om den Overbevisning, der bringer Ofre, har en nok saa stor Kraft i sig som den, der nøjes med at tage imod Embeder.

I Anledning af disse ny-europæiske Skoletanker vil jeg ogsaa gerne nævne, at der er i Skolen noget, som er det til Grund liggende, og det er Læsning, Regning, Retsskrivning og Dansk og maaske et Par andre Fag, jeg skal ikke nævne flere. Det er det afgørende, og man maa ikke under det mere tilfældige og ny-europæiske glemme, hvad der er det til Grund liggende, og hvad der i den danske Folkeskole stundom tales lidt mindre om, end der helst skulde.

Da jeg nu er ved Skolevæsenet, vil jeg gøre et Par Bemærkninger til den højtærede Finansminister angaaende de to Skoler, han nævnte i sit Indledningsforedrag, Skolerne i Viborg og Randers. Jeg maa sige, at jeg sad i stille Beundring over den højtærede Finansminister, saadan som han kunde fordele Ansvaret og Fortjenesten. Han fik med stor Behændighed hele Ansvaret listet over paa Ministeriet Neergaard. Det var Ministeriet Neergaard, der var Skyld i, at Skolerne var saa store, og det var Ministeriet Neergaard, der var Skyld i, at de var blevet saa dyre, og det var den socialdemokratiske, den uforglemmelige socialdemokratiske Regering, der var Skyld i, at disse Udgifter var blevet noget nedsat. Det var ganske vist i et noget beskedent Maal, men det kom deraf, at den var kommet saa sent til, at det meste var udført forinden, og den kunde derfor kun komme til at udrette forholdsvis lidt; var den kommet til noget før, skulde den ellers nok have klart Sagerne noget bedre. (Finansministeren [Bramsnæs]: Det er rigtigt). Den højtærede Finansminister siger, det er rigtigt, saa har jeg altsaa gengivet